

ZÁPIS

**z 25. zasedání Kontrolního výboru Zastupitelstva města Děčín konaného
dne 09.09.2022 v zasedací místnosti tajemníka, Mírové nám. 1175/5, Děčín IV**

Přítomni:

- **Mgr. Jan Šmíd** – předseda
- **Ing. Jiří Chára**
- **Ing. Karel Kopecký**
- **Mgr. Miroslav Samler**
- **Mgr. Arnošt Špaček**
- **Daniel Valko**

- **Blanka Řešátková** – zapisovatelka

Omluven:

- **Jan Pešek**

Navržený program zasedání kontrolního výboru:

Program:

1. Zahájení
2. Schválení programu
3. Kontrola - internetové připojení příspěvkových organizací - usnesení ZM 22 06 03 12 z 26.5.2022
4. Kontrola - usnesení RM
5. Různé

Bod č. 1 programu – Zahájení

Předseda kontrolního výboru, Mgr. Jan Šmíd, přivítal přítomné a zahájil zasedání v 17:00 hodin. Vyjádřil poděkování všem členům kontrolního výboru za odvedenou práci, protože se věnovali věcem, které měly smysl kontrolovat, zastupitelé byli aktivní a dávali jim ke kontrolám podněty. Sdělil, že se věnovali práci, pro kterou je kontrolní výbor ze zákona zřízen.

Počtem přítomných členů byl kontrolní výbor usnášeníschopný.

Informoval, že z důvodu pořízení zápisu se z jednání kontrolního výboru bude pořizovat zvukový záznam.

Bod č. 2 programu – Schválení programu

Předseda kontrolního výboru, Mgr. Jan Šmíd, seznámil přítomné členy s navrženým programem. Navržený program byl jednomyslně schválen (6-0-0).

Bod č. 3 programu – Kontrola - internetové připojení příspěvkových organizací - usnesení ZM 22 06 03 12 z 26.5.2022

Předseda kontrolního výboru, Mgr. Jan Šmíd, odeslal členům kontrolní skupiny návrh zápisu o výsledku kontroly. S podklady kontroly byli členové kontrolního výboru seznámeni. Pro účely

kontroly oslovil Ing. Sikoru, odborníka na finanční kontrolu, autora mnoha publikací, specialistu na kontrolu příspěvkových organizací, a to i školského typu, s tématem výsledku provedené veřejnosprávní kontroly. Popsal mu, jak to probíhalo, a co je výstupem. S dotazem i odpovědí byli členové kontrolního výboru seznámeni, část je uvedena i v Zápise o výsledku kontroly, jehož jednotlivé body komentoval. Konstatoval, že celý problém je v tom, že v některých případech nemohla proběhnout předběžná řídicí kontrola v souvislosti s výběrem poskytovatele internetu. Tato kontrola musí být ze zákona provedena v rámci vnitřního kontrolního systému. Tato kontrola u některých příspěvkových organizací zřejmě neproběhla, protože z dostupných odpovědí některých ředitelů a e-mailu náměstka primátora vyplývá, že výběr poskytovatele internetu byl domluven dopředu právě na jednání s tímto poskytovatelem, a to úředníky magistrátu a náměstkem primátora. Toto jednání ale nelze zpětně jakkoliv zkontrolovat a nelze ho tak považovat za transparentní. Je to navíc v rozporu s tím, jaké pravomoci má ředitel příspěvkové organizace. Toto vše je popsáno v zápise z kontroly. Vnitřní kontrolní systém je nastaven i proto, aby byl zdokladovatelný postup, čímž se má předcházet mimo jiné i klientelismu. Následně se jednotliví členové kontrolního výboru postupně vyjádřili k zápisu a k dopisu Mgr. Pošty ředitelům škol, týkající se připojení škol k internetu.

Ing. Chára – Ptal se, zda bylo zkoumáno, zda v dané době byl vybrán nejvhodnější dodavatel, jak stanovuje směrnice. Na předcházejícím jednání kontrolního výboru jednoznačně ústy hostů, Ing. Hodbodě a p. Nováka, zaznělo, že by jiné provedení veřejné zakázky bylo mimořádně technicky náročné, nevhodné či jinak nevhodné. Opakovaně z úst lidí, kteří to mají ve své kompetenci zaznělo, že šlo o technické řešení s parametry potřebnými pro daný účel, které v té době jiní dodavatelé nebyli schopni poskytnout nebo za nesrovnatelně nevyhovujících podmínek, zpětně je to těžké prozkoumat. Z podkladů, které měl k dispozici je přesvědčen, že k porušení zákona nedošlo. Vyjádřil se ke komunikaci ze zápisu s Ing. Sikorou, přečetl část, která na něj dělá manipulační dojem, že dopředu podsouvá odpověď, u soudu by takto dotaz nemohl být položen

p. Valko – Domnívá se, že je chyba, že nevyslechli zástupce ředitelů škol, že nemají možnost reagovat na to, co zde komentují. Souhlasí s předběžnou řídicí kontrolou, e-mail od Mgr. Pošty neměl být takto formulován, byla to chyba. Nebaví se s řediteli, dnes nejsou schopni objektivně říct, že je v rozporu se zákonem, že nebyla provedena předběžná řídicí kontrola. Pokud ředitelé měli nějakou informativní schůzku, kde jim byly podány informace, kterými se řídili, mohla by být předběžná řídicí kontrola. Proběhla veřejnosprávní kontrola, podle vyjádření Ing. Sikory, to nebylo dostatečně odůvodněné. Domnívá se, že je to chyba veřejnosprávní kontroly. Není to pochybení nikoho z ředitelů

Mgr. Samler – Nejdůležitější pro něj byl rozhovor s Ing. Hodboděm a p. Novákem. Jsou erudovaní, vědí, o čem mluví. Nedovolil by si je podezírat, že tam byly nějaké postranní úmysly. To, co řekli, bere jako jednotný fakt. Dále vycházel z odpovědí ředitelů. Potřeba se liší dle velikosti škol (MŠ, ZŠ). To, že to bylo rozděleno pro ředitele škol jako nová práce, byl jednoznačně splněn požadavek na hospodárnost. Jako ředitel neměl nikdy peněz nazbyt, popsal vlastní zkušenosti. Volil by takový objem dat, aby výpadkem v půli roce nebylo ohroženo řízení školy. Určitě by přepych objednáni zbytečných dat nezvolil, považoval by to za vyhozené peníze. Bylo zde jasně řečeno, že v době výběru žádný další dodavatel nebyl, čili nebylo možné někoho oslovovat. Zmínil školu, která popisovala, že měla O2 a spolupráce byla katastrofická, na poradě škol toto muselo zaznít. Považoval by to za poptání. Věří, že vyjádření Mgr. Pošty, je vyslovené smolné, a že je nešťastně napsané z přesvědčení, že ta nabídka JAW byla fakt skutečně nejlepší. Bylo zde zdůrazněno, že ty smlouvy, pokud se objeví výhodnější provider, lze bez velkých problémů ukončit, můžou jít jinam. Viděl by to jako organizační opatření, aby to na odboru školství někdo hlídal a sledoval

Mgr. Šmíd – Nezabýval se tím, zda to bylo vhodné či nevhodné. Ředitel před jakýmkoliv veřejným výdajem musí předběžnou řídicí kontrolu provést a musí být zdokladovatelná. Nelze dát na doporučení, minimálně měla proběhnout alespoň poptávka. Neříká, že je to korupce, ale pokud se takto bude postupovat, pro korupci a klientelismus vzniká prostor

Mgr. Špaček – Pokud ředitelé mají právní subjektivitu, měli by rozhodovat sami. To, že jim to někdo doporučil, měli to brát jako doporučení, jako jeden z názorů. Ředitele to nezavazuje povinností zjistit i další nabídky, aby se mohli správně rozhodnout. Takto to zavání nestandardním postupem

p. Valko – Dotázal se, zda by se porada ředitelů dala považovat, protože je dokladovatelná, jako předběžná řídicí kontrola

Mgr. Špaček – Ředitelé by to měli brát jako jednu z informací. Podle něj ne, protože Ing. Hodboď má své informace, vyjadřuje svůj názor

Ing. Kopecký – Zajímá ho k dotazu p. Valka, když je porada ředitelů, zda se z toho dělá zápis a objevila by se tam takto důležitá věc odborníka

V průběhu diskuse se předseda a ostatní členové kontrolního výboru k jednotlivým vystoupením členů kontrolního výboru vyjadřovali a konzultovali je. Na základě vzešlé diskuse došlo k úpravě návrhu zápisu.

Hlasování o souhlasu s upraveným zápisem o výsledku kontroly (5-1-0).

Bod č. 4 programu – Kontrola – usnesení RM

Mgr. Šmíd popsal polohu uvedeného pozemku. Bylo zjištěno, že pozemek je stále v majetku města, a někdo jiný ho užívá v domněnku, že je jejich. Projevili o něj zájem, zažádali o vydržení, rada města a zastupitelstvo město rozhodlo, že „ne“. Rozhodli se, že půjdou cestou žaloby. V odpovědi pana tajemníka bylo, že inicioval nějaký úkol, i když rada města a zastupitelstvo města nesouhlasilo s tím, že se to má vydržet.

p. Valko – V materiálu rady města OMH doporučoval přezkum, rada na doporučení nereflektovala, jde o politické rozhodnutí

Mgr. Šmíd – Jde o dodržení usnesení, kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení

Po proběhlé diskusi kontrolní výbor konstatuje, že usnesení rady města a zastupitelstva města jsou závazná pro všechny pracovníky magistrátu města a nelze postupovat v rozporu s těmito usneseními.

Bod č. 5 programu – Různé

K bodu č. 5 Různé nebyly vzneseny žádné náměty

Po vyčerpání všech bodů programu předseda Mgr. Jan Šmíd zasedání ukončil v 19:50 hodin.

Mgr. Jan Šmíd v.r.
předseda KV ZM

Zapsala: Blanka Řešátková

Zápis o výsledku kontroly

Kontrolovaná osoba: Příspěvkové organizace zřízení statutárním městem Děčín na základě zákona č. 250/2000 Sb.

Předmět kontroly: dodržování právních předpisů v souvislosti s výběrem poskytovatele internetového připojení (rok 2020 – 2022)

Kontrolní skupina: Mgr. Jan Šmíd, Mgr. Arnošt Špaček, Mgr. Miroslav Samler, Ing. Karel Kopecký

Kontrolované období: 2020 - 2022

Kontrola byla zahájena dne 21.6.2022 na zasedání Kontrolního výboru Zastupitelstva města Děčína (dále jen ZM), na základě usnesení ZM ze dne 26.5.2022 (usnesení ZM 22 06 03 12). Podnět ke kontrole podal dne 25.4.2022 radní města Bc. Petr Zdobinský.

Obsah:

1. Úvod, zjištěný stav věci
2. Odpovědnost ředitele příspěvkové organizace, vnitřní kontrolní systém, předběžná řídicí kontrola
3. Transparentnost
4. Kontrolní zjištění
5. Ing. Sikora
6. Závěr

1. Úvod, zjištěný stav věci

Některé příspěvkové organizace města Děčína uzavřely nové smlouvy o internetovém připojení, kdy došlo k výběru stejného poskytovatele, a to na základě Směrnice PO/12 – 1, pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu.

Na základě podnětu radního města Bc. Petra Zdobinského bylo ZM schváleno usnesení k zahájení kontroly Kontrolním výborem ZM. Radní Petr Zdobinský inicioval kontrolu, a to na základě výsledků veřejnosprávní kontroly, která byla zahájena u příspěvkové organizace ZŠ Březová a Městské divadlo, kdy proběhla i kontrola výběru poskytovatele internetového připojení. V protokole z veřejnosprávní kontroly je uvedeno konstatování:

ZŠ Březová uveřejnila zakázku na poskytnutí internetového připojení společností JAW s.r.o. (systémové číslo P21V00001567) s předpokládanou hodnotou 287.040,00 Kč bez DPH, kdy zadavatel dle čl. 5 Směrnice č. PO/102 na dodávky a služby od 100.000,00 Kč do 500.000,00 Kč byl povinen vyzvat k podání nabídky minimálně tři dodavatele. Kontrolovaná osoba vyzvala pouze jednoho dodavatele s odůvodněním, že postupovala za použití výjimky dle čl. 10 odst. 1 předmětné směrnice, neboť poptávané plnění poskytuje z technických důvodů již oslovený dodavatel a jiné provedení veřejné zakázky by bylo nevhodné či jinak nevhodné. Kontrolované osobě bylo doporučeno, aby v takovýchto případech použití výjimky poznamenala do systému E-ZAK.

Městské divadlo uveřejnilo zakázky na poskytnutí internetového připojení společností JAW s.r.o. systémová čísla P21V00001504 a P21V00001491 v částce 239.520,00 Kč kdy zadavatel dle čl. 5 Směrnice č. PO/102 na dodávky a služby od 100.000,00 Kč do 500.000,00 Kč byl povinen vyzvat k podání nabídky minimálně tři dodavatele. Kontrolovaná osoba vyzvala pouze jednoho dodavatele s odůvodněním, že postupovala za použití výjimky dle čl. 10 odst. 1) předmětné směrnice, neboť poptávané plnění poskytuje z technických důvodů již oslovený dodavatel a jiné provedení veřejné zakázky by bylo nevhodné či jinak nevhodné. Kontrolované osobě bylo doporučeno, aby v takovýchto případech použití výjimky poznamenala do systému E-ZAK.

Z provedené veřejnosprávní kontroly vyplývá, že kontrolované organizace postupovaly dle výše uvedené směrnice, a že výběr dodavatele proběhl dle článku 10. Výjimky z obecného postupu, odstavec 1:

„U veřejných zakázek malého rozsahu v případě, že poptávané plnění poskytuje z technických nebo uměleckých důvodů, z důvodů ochrany výhradních práv, práva duševního vlastnictví k poptávanému plnění nebo z důvodu vyplývajícího ze zvláštního právního předpisu pouze jeden určitý dodavatel, nebo by jiné provedení veřejné zakázky bylo mimořádně technicky náročné, nevhodné či jinak nevhodné; v takovém případě zadavatel vyzve tohoto jediného dodavatele.“

K provedení kontroly kontrolním výborem ZM byly vyžádány podklady od všech příspěvkových organizací, včetně odpovědí na následující dotazy:

1. Jakým způsobem došlo k výběru stávajícího poskytovatele internetu (VZMR, výjimka z postupu, zadání z ruky atd., s odkazem na konkrétní ustanovení právního předpisu)?
2. Zdůvodnění tohoto postupu.
3. Proč nebyl poptán jiný poskytovatel?
4. Jak rychlé jsou síťové prvky, kterými je konektivita rozvedena po budově?
5. Dostali jste pokyn k výběru konkrétního poskytovatele internetu? Od koho, kdy, případně doložte komunikaci.

Na základě poskytnutých odpovědí bylo zjištěno, že kromě příspěvkové organizace ZŠ Březová a Městské divadlo, postupovaly i další příspěvkové organizace při výběru poskytovatele internetového připojení na základě uvedené výjimky z obecného postupu, a že nedošlo k oslovení dalších poskytovatelů internetového připojení.

Dále bylo zjištěno, že na poradách ředitelů příspěvkových organizací bylo téma internetového připojení řešeno se závěrem, že „město“ bude toto téma řešit, a příspěvkovým organizacím sdělí, jak dál postupovat. Následně dostaly příspěvkové organizace vyjádření, že ty, které jsou napojeny na metropolitní síť a mají internet pod smlouvou města, mají se stejným poskytovatelem postupně uzavřít smlouvu individuálně, neboť smlouva města bude dobíhat.

Jako důvod výběru tohoto poskytovatele internetu je pak v některých případech uváděno, že „do příspěvkové organizace“ je natažen optický kabel, který patří právě této společnosti, a nemůže ho tak využívat jiný poskytovatel internetu.

Také bylo sděleno, že k výběru tohoto poskytovatele internetu došlo na základě proběhlých jednání se zřizovatelem nebo magistrátem města či zaměstnancem IT oddělení magistrátu.

Kontrolnímu výboru byl také doručen email, jehož autorem je náměstek primátora Mgr. Martin Pošta, a ve kterém sděluje ředitelům jedenácti příspěvkových organizací, jimž je email adresován, že proběhla

schůzka s majitelem společnosti poskytující internetové připojení, a že byly vyjednány dobré podmínky. Dále jim pak doporučuje, aby vyšli vstříc tomuto poskytovateli internetového připojení, neboť „nám pomáhá v mnohém“, viz příloha.

2. Odpovědnost ředitele příspěvkové organizace, vnitřní kontrolní systém, předběžná řídicí kontrola

Ředitel příspěvkové organizace je jejím statutárním orgánem. Jedná za ni ve všech jejích záležitostech, tj. zastupuje ji navenek a činí jejím jménem právní jednání (např. podepisuje smlouvy). Řediteli příspěvkové organizace náleží veškerá působnost, kterou mu svěří zřizovací listina. Při vymezení kompetencí ředitele musí zřizovatel respektovat zákon a povahu věci. Nelze tedy např. omezit jeho pravomoci tak, že budou „minimální“ a fakticky mu tak neumožní výkon funkce.

S postavením statutárního orgánu je spojena nemalá odpovědnost. Ředitel příspěvkové organizace odpovídá zřizovateli (zastupitelstvo města) za:

- 1.) Řádné plnění úkolů daných zřizovací listinou a zákonem;
- 2.) Hospodaření instituce podle schváleného rozpočtu a v souladu se zákonem.

Ředitel pak především odpovídá za realizaci funkčního a účinného vnitřního kontrolního systému organizace. Vnitřní kontrolní systém pak:

- a) vytváří podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy;
- b) je způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy;
- c) zahrnuje postupy pro včasné podávání informací příslušným úrovním řízení o výskytu závažných nedostatků a o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě.

Vnitřní kontrolní systém se skládá z řídicí kontroly a interního auditu a dá se charakterizovat jako **soubor nařízení příspěvkové organizace, která zabraňují vzniku nesprávností v její činnosti. Řídicí kontrola se provádí ve třech fázích, a to jako kontrola předběžná, průběžná a následná.**

Pro naši kontrolu je pak zásadní předběžná řídicí kontrola. Ta spočívá v prověření podkladů před uskutečněním právního jednání (přijetí rozhodnutí nebo uzavření smlouvy), tedy posouzením, zda takové jednání odpovídá právním normám a vnitřním předpisům.

Hlavním cílem finanční řídicí kontroly je dosažení pravidla 3E, tj. hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. Funkčnost systému finanční kontroly posuzuje vnitřní audit.

Ze zákona č. 320/2001 Sb., Zákon o finanční kontrole konkrétně vyplývá následující:

Ředitel příspěvkové organizace je tzv. příkazce operace a ředitel příspěvkové organizace musí pověřit další osobu/osoby, které vykonávají řídicí kontrolu (kontrolu příjmů a výdajů) – jedná se o správce rozpočtu a hlavní účetní.

Samotou řídicí kontrolu musí vykonávat alespoň dvě osoby (např. ředitel a účetní v případě sloučení funkcí). **Pokud mohou zástupci příspěvkové organizace ovlivnit uskutečnění nebo výši příjmu nebo výdaje, musí příkazce operace (ředitel) a správce rozpočtu/hlavní účetní provést předběžnou řídicí kontrolu.**

Z vyhlášky č. 416/2004 Sb., vyhláška, kterou se provádí Zákon o finanční kontrole, vyplývá následující:

Dle § 13 vyhlášky (předběžná řídicí kontrola před vznikem závazku v případě veřejných zakázek) je úkolem příkazce operace (ředitel) v rámci přípravy operace posoudit, zda je pro příspěvkovou

organizaci nezbytná, posoudit hospodárnost, účelnost, efektivnost a zda je v souladu s právními předpisy. Cílem této kontroly je zhodnotit adekvátnost daného výdaje/příjmu vzhledem ke stanovené a prokázané potřebě. Pokud je nějaká z těchto oblastí nevyhovující, je úkolem příkazce operace zajistit úpravu parametrů připravované operace, aby byly v souladu s výše uvedenými parametry.

V případě veřejných zakázek je tak nutné provést předběžnou řídicí kontrolu před vznikem závazku ve dvou fázích. Nejprve před vznikem „výběrového řízení“ a podruhé před podpisem smlouvy.

3. Transparentnost

Transparentnost umožňuje kontrolu rozhodovacích procesů veřejností a je důležitým předpokladem pro kontrolu tam, kde se na základě rozhodování skupinou pověřených nebo zvolených osob vynakládají veřejné prostředky. Důležité je zmínit, že se jedná o svěřené a veřejné prostředky!

Transparentní rozhodovací proces je pak takový, o kterém je možné sdělit tyto základní údaje: Kdo, co, jak a proč rozhodl. Tyto údaje by měly být uchovány v dokumentaci o veřejné zakázce tak, aby byla umožněna následná kontrola.

Naproti tomu netransparentní rozhodovací proces je takový, u kterého nelze zpětně doložit a zadokumentovat rozhodovací proces, což vytváří prostředí pro korupční chování, tj. získávání nezákonných výhod různého typu. Netransparentní je to, co nelze přezkoumat!

Proto musí veřejné instituce, které hospodaří se svěřenými veřejnými prostředky, v zájmu své věrohodnosti dbát na dodržování transparentnosti. To znamená zavedení systému vnitřní kontroly svého rozhodování o veřejných prostředcích.

Význam zásady transparentnosti je mimo další popsán v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15.9.2010, čj. 1 Afs 45/2010 – 159.

„Význam zásady transparentnosti v první řadě směřuje k cíli samotného práva veřejných zakázek, kterým je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky. Zákon tohoto cíle dosahuje především vytvářením podmínek pro to, aby smlouvy, jejichž plnění je hrazeno z veřejných prostředků, byly zadavateli uzavírány při zajištění hospodářské soutěže a konkurenčního prostředí mezi dodavateli. Právě k zajištění konkurence mezi dodavateli slouží rovněž zásada transparentnosti.“

„Krajský soud interpretuje požadavek transparentnosti tak, že tento není splněn tehdy, pokud jsou v zadatelově postupu shledány takové prvky, jež by zadávací řízení činily nekontrolovatelným, hůře kontrolovatelným, nečitelným a nepřehledným nebo jež by vzbuzovaly pochybnosti o pravých důvodech jednotlivých kroků zadavatele. S takovýmto obecným výkladem zásady transparentnosti uvedené v § 25 odst. 1 in fine ZVZ se zdejší soud plně ztotožňuje. Navíc je tento závěr rovněž v plném souladu s výkladem této zásady ze strany Soudního dvora EU. Např. stanovisko generální advokátky Stix-Hackl ve věci Coname, cit. v bodě [42], které shrnuje dosavadní judikaturu Soudního dvora, k problému uvádí, že "transparentnost podle směrnice obsahuje více než pouhé aspekty spojené s publicitou konkrétních zadávacích řízení" (bod 88). " Kromě toho princip transparentnosti představuje naopak vůdčí zásadu pro celé zadávací řízení. K tomu patří rovněž například přezkoumatelnost rozhodnutí zadavatele a obecně objektivní postup během zadávacího řízení "

Z uvedeného je důležité zdůraznit, že transparentnost slouží také k zajištění konkurence mezi dodavateli a dále, že požadavek transparentnosti je splněn tehdy, když v zadatelově postupu nejsou shledány takové prvky, které by celý postup činily nekontrolovatelným.

4. Kontrolní zjištění

V roce 2021 a 2022 uzavřely některé příspěvkové organizace města smlouvu s poskytovatelem internetového připojení, a to na základě Směrnice PO/12 – 1, pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu, kdy bylo postupováno dle článku 10 směrnice, „Výjimky z obecného postupu“. Jedná se o zakázky malého rozsahu, a tak je tento postup zcela v pořádku.

Ředitelé příspěvkových organizací se ale při výběru jakéhokoliv dodavatele musí řídit zákonem č. 320/2001 Sb., Zákon o finanční kontrole a dále prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu, vyhláška č. 416/2004 Sb.

Na základě uvedeného pak mají ředitelé povinnost provést v rámci vnitřního kontrolního systému tzv. řídicí kontrolu (viz výše). Tato řídicí kontrola se pak skládá ze tří fází, z nichž pro náš případ je určující kontrola předběžná. V jejím rámci má ředitel příspěvkové organizace povinnost zjistit, zda je uzavření smlouvy v souladu s právními normami a vnitřními předpisy. Posoudit, zda připravované uzavření smlouvy, které znamená použití veřejných financí (veřejný výdaj), je hospodárné, účelné a efektivní. **Je pak jedno, zda je postupováno podle zákona o zadávání veřejných zakázek, či se jedná o veřejnou zakázku malého rozsahu, předběžná kontrola musí být provedena vždy.**

Je však evidentní, že tento postup nemohl být u některých příspěvkových organizací dodržen, neboť někteří ředitelé postupovali na základě doporučení, které dostali, kdy jim byl „předvybrán“ poskytovatel internetového připojení a nemohla tedy proběhnout předběžná řídicí kontrola.

5. Ing. Petr Sikora

Pro účely kontroly byl položen dotaz ing. Sikorovi (ekonom, odborník na finanční kontrolu, absolvent Vysoké školy ekonomické v Praze, autor mnoha odborných publikací. Od roku 2002 se zabývá finanční kontrolou a tuto problematiku již několik let přednáší. Semináře připravuje vždy s ohledem na současný stav legislativy a využívá při tom poznatků z aktivní kontrolní činnosti. Věnuje se zejména problematice veřejnosprávní kontroly, vnitřní kontroly a majetku příspěvkových organizací), a to s ohledem na již proběhlou veřejnosprávní kontrolu postupu výběru poskytovatele internetu.

Dotaz ing. Sikorovi:

„Věc se týká výběru poskytovatele internetu do škol, školek a dalších příspěvkových organizací města. Jedná se VZMR, kdy většina ředitelů postupovala v rámci platné směrnice zřizovatele. Byl zvolen postup tzv. na výjimku a neproběhlo žádné výběrové řízení, ani poptávka např. cestou emailu apod., ale byl vybrán jeden poskytovatel tzv. „z ruky“.

Text výjimky dle čl. 5 Směrnice č. PO/102 zní:

„U veřejných zakázek malého rozsahu v případě, že poptávané plnění poskytuje z technických nebo uměleckých důvodů, z důvodů ochrany výhradních práv, práva duševního vlastnictví k poptávanému plnění nebo z důvodu vyplývajícího ze zvláštního právního předpisu pouze jeden určitý dodavatel, nebo by jiné provedení veřejné zakázky bylo mimořádně technicky náročné, neekonomické či jinak nevhodné; v takovém případě zadavatel vyzve tohoto jediného dodavatele.“

Odůvodnění výběru jednoho poskytovatele internetu na základě této výjimky je pak formulováno následně:

*„ZŠ Březová uveřejnila zakázku na poskytnutí internetového připojení společností JAW s.r.o. (systémové číslo P21V00001567) s předpokládanou hodnotou 287.040,00 Kč bez DPH, kdy zadavatel dle čl. 5 Směrnice č. PO/102 na dodávky a služby od 100.000,00 Kč do 500.000,00 Kč byl povinen vyzvat k podání nabídky minimálně tři dodavatele. **Kontrolovaná osoba vyzvala pouze jednoho dodavatele***

s odůvodněním, že postupovala za použití výjimky dle čl. 10 odst. 1 předmětné směrnice, neboť poptávané plnění poskytuje z technických důvodů již oslovený dodavatel a jiné provedení veřejné zakázky by bylo ne hospodárné či jinak nevhodné.“

Toto je text z VSK, která v PO proběhla a kontrolor se spokojil s pouhým konstatováním, že byla použita výjimka. Její odůvodnění ale dál nezkontrolal, což je za mne nedostačující.“

Odpověď Ing. Sikory:

...“Co je však nedostatečné, to je obhájení postupu v duchu této výjimky. Osobně bych to zdůvodnění považoval za příliš obecné a nekonkrétní. Podle mne by úplně stačilo, kdyby daná organizace provedla pomocí internetu jednoduchý průzkum trhu, aby se ubezpečila, že stávající cena s ohledem na rozsah poskytovaných služeb odpovídá aktuální situaci a je možné ji označit za cenu obvyklou.

Na základě uzavřené smlouvy bude docházet k veřejným výdajům, které se samozřejmě musí schvalovat v rámci tzv. schvalovacích postupů podle prováděcí vyhlášky k zákonu o finanční kontrole, a to bez ohledu na způsob výběru poskytovatele těchto služeb. Ve zmíněné vyhlášce se mimo jiné hovoří o tom, že příkazce operace (ředitel nebo jím pověřený vedoucí zaměstnanec) musí v rámci schvalování budoucího veřejného výdaje prověřit správnost operace zejména ve vztahu k dodržení:

- 1. právních předpisů a opatření přijatých orgány veřejné správy v mezích těchto právních předpisů,*
- 2. kritérií stanovených pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,*
- 3. postupu a podmínek stanovených pro zadávání veřejných zakázek,“*

(kompletní text dotazu a odpovědi v příloze)

6. Závěr

Ředitel jako statutární orgán má zákonem jasné stanovené pravomoci a povinnosti, viz výše. **Jedná za ni ve všech jejích záležitostech, tj. zastupuje ji navenek a činí jejím jménem právní jednání.**

Tyto pravomoci a povinnosti mu nelze odejmout a vstupovat do nich, nemůže to provést ani úředník magistrátu, ani politik, pokud se nejedná o závazné usnesení zřizovatele (zastupitelstvo města). Žádné takové usnesení však neexistuje, a proto je nepřijatelné, aby bylo postupováno tak, jak je popsáno, tedy „předvybrání“ a doporučení výběru poskytovatele internetového připojení ze strany magistrátu, úředníků, či politiků.

Tento postup je netransparentní, neboť ho nelze zpětně zkontrolovat. Nelze zpětně doložit rozhodovací proces, tedy kdo, co, jak a proč rozhodl, kdy tento proces je pouze a jen v gesci ředitele příspěvkové organizace a výše popsaných postupů. Konstatování, že se tak stalo na základě „doporučení“ magistrátního úředníka apod. je proto neakceptovatelné.

Rozhodnutí a postup, který je netransparentní (nelze jej zkontrolovat), je zároveň postup, který vytváří prostředí pro korupční chování a klientelismus, tj. získávání nezákonných výhod různého typu.

Transparentnost je pak obzvláště důležitá právě v případě veřejných zakázek, a to z toho důvodů, že slouží k zajištění konkurence mezi dodavateli. Tady lze opět konstatovat, že „předvýběr“ jednoho poskytovatele internetu je v rozporu se zajištěním konkurence mezi dodavateli.

Kontrolní výbor se na základě podnětu zastupitele Petra Zdobinského zabýval i samotnými výsledky veřejnosprávní kontroly, která proběhla u příspěvkové organizace „ZŠ Březová“ a „Městské divadlo“, kdy jednou z kontrolovaných oblastí byla i kontrola výběru poskytovatele internetového připojení.

Kontrolované osoby se k výběru poskytovatele vyjádřili s odkazem na předmětnou směrnici a výjimku v rámci této směrnice. Postup byl veřejnosprávní kontrolou shledán bez závad.

Krom dalšího byl ke zvolenému zdůvodnění při veřejnosprávní kontrole osloven ing. Sikora, ekonom a odborník na finanční kontrolu (viz výše). Z jeho vyjádření je patrné, že zdůvodnění ze strany příspěvkových organizací považuje za příliš obecné a nekonkrétní a to právě s odkazem na předběžnou řídicí kontrolu, kterou je nutné ze zákona provést vždy, když má docházet k veřejným výdajům.

Vzhledem tomu, že bylo dle vyjádření některých příspěvkových organizací zjištěno, že se řídily doporučením a „předvýběrem“ provedeným na základě jednání úředníků magistrátu a náměstka primátora pro školství, je jasné, že předběžná řídicí kontrola v těchto případech neproběhla. Nebylo tedy ani možné, aby odůvodnění bylo konkrétnější tak, jak uvádí ve svém vyjádření ing. Sikora.

Je na místě ale uvést, že se jednalo o nestandardní situaci, kdy bylo některým ředitelům náměstkem primátora pro školství Poštou emailem „doporučeno“, aby smlouvu uzavřeli právě s předmětným poskytovatelem internetového připojení, neboť byly vyjednány dobré podmínky a neboť „mám pomáhat v mnohém“ („*Prosím vyjděte firmě JAW vstříc, pomáhá nám v mnohém. Podařilo se vyjednat i zajímavé ceny za vysoké rychlosti*“). Tento postup lze označit opět za netransparentní, neboť ho nelze zpětně zkontrolovat. Podobné postupy a „doporučení“ navíc opět přinášejí prostor pro korupci a klientelismus a není na místě, aby tak bylo do budoucna postupováno. Rozhodování v rámci veřejné správy a nakládání s veřejnými finančními prostředky musí být transparentní a přezkoumatelné a minimalizující jakýkoliv prostor právě pro korupční jednání.

V případě příspěvkových organizací jsou pro to zřízeny účinné nástroje právě na základě zákona o finanční kontrole. Je proto potřeba přísně postupovat právě podle zmíněného zákona a jeho prováděcí vyhlášky tak, jak je popsáno v bodu č. 2, Odpovědnost ředitele příspěvkové organizace, vnitřní kontrolní systém, předběžná řídicí kontrola.

Zároveň je nutné zdůraznit, že nebylo zjištěno žádné korupční jednání. Kontrolní výbor vycházel, kromě dalších podkladů, z písemného vyjádření ředitelů příspěvkových organizací.

Kontrolní výbor dále doporučuje, aby OŠK v této oblasti rozšířil metodickou podporu příspěvkovým organizacím.

Zapsal: Mgr. Jan Šmíd – předseda kontrolního výboru ZM

Prezenční listina

**z 25. zasedání Kontrolního výboru Zastupitelstva města Děčín konaného dne 08.09.2022
v zasedací místnosti tajemníka, Mírové nám. 1175/5, Děčín IV**

Mgr. Jan Šmíd

Ing. Jiří Chára

Ing. Karel Kopecký

Jan Pešek

Mgr. Miroslav Samler

Mgr. Arnošt Špaček

Daniel Valko

Hosté:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zasedání se konalo v době od 14,00 do 18,50

Všichni členové výboru odpracovali 1 hodin 50 min.

Za správnost:

**Ze zasedání kontrolního výboru může být pořizován zvukový záznam jako podklad
pro vyhotovení zápisu.**